

НЕОФІЦІЙНИЙ ПЕРЕКЛАД

ООН: дотримання прав людини є критично важливим для миру, правосуддя та інклюзивного суспільства в Україні

КИЇВ (17 грудня 2018 р.) – Системна безкарність за порушення прав людини та незахищеність цивільних жертв збройного конфлікту звужують перспективи встановлення миру і стабільності, зазначається у доповіді, опублікованій сьогодні Управлінням ООН з прав людини.

Доповідь охоплює період із 16 серпня до 15 листопада 2018 року. У ній висвітлені порушення, скоєні в Україні, в тому числі, по обидва боки від лінії зіткнення та в окупованих Російською Федерацією Автономній Республіці Крим і місті Севастополь. За цей період Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні задокументувала 242 порушення*. Уряд України несе відповідальність за 147 із зафіксованих порушень, тоді як самопроголошена «Донецька народна республіка» та самопроголошена «Луганська народна республіка» – за 28 порушень. Уряд Російської Федерації несе відповідальність за 32 із зафіксованих порушень, всі з яких мали місце в Криму.

Попри зменшення кількості жертв серед цивільного населення, люди продовжували гинути та отримувати поранення через бойові дії та інциденти, пов'язані з мінами**. За звітний період 14 цивільних осіб загинуло і 36 було поранено, що на 52,4 відсотка менше, ніж за попередній тримісячний період***. 36 відсотків жертв серед цивільного населення було спричинено артилерійськими обстрілами та вогнем із легких озброєнь, при цьому більшість цих жертв була зафіксована на території, підконтрольній озброєним групам. На інциденти, пов'язані з мінами, припало 34 відсотка жертв серед цивільного населення: 6 загинили і 11 поранених. В одному з випадків, 30 вересня, три хлопчика загинули і один отримав поранення поблизу Горлівки, яка контролюється озброєними групами. В іншому інциденті, 18 жовтня, чоловік і жінка загинули на «нічийній землі» у Золотому-4 (Луганська область). Вперше з початку конфлікту дві цивільні особи були поранені в результаті повітряного удару з використанням вибухового пристрою, скинутого з самостійно модернізованого комерційного безпілотного літального апарату.

У доповіді йдеться про те, як понад чотири мільйони осіб, зокрема більш ніж 1,5 мільйона внутрішньо переміщених осіб (ВПО), страждають від безпосередніх наслідків збройного конфлікту. Їхня постійна незахищеність посилюється через певні дискримінаційні рішення та дії, як, наприклад, відсутність механізмів відшкодування, несумірні обмеженнями свободи пересування, збереженням прив'язки права на пенсію до реєстрації в якості ВПО, а також порушенням доступу до водопостачання і опалення. Всі ці чинники мають далекосяжні наслідки для прав людини. Хоча у доповіді відзначено певні позитивні зрушення, у ній викладено конкретні рекомендації

щодо здійснення ще багатьох кроків, яких слід ужити для зменшення страждань людей та закладення основи для міцного миру.

Упродовж звітного періоду Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні задокументувала 40 таких порушень прав людини, як свавільне затримання, катування, жорстоке поводження, сексуальне насильство і (або) загрози щодо особистої недоторканності, скоєні по обидва боки від лінії зіткнення. Шість із цих порушень мали місце у звітному періоді, а решта – раніше. У доповіді ще раз підкреслено, що необхідний певний час для того, щоб знайти та зустрітися з жертвами сексуального насильства, катування і жорстокого поводження. Їм також потрібен час, аби відважитися розповісти про те, що з ними трапилося.

У доповіді йдеться про 32 порушення права на справедливий судовий розгляд у справах, пов'язаних із конфліктом, зокрема фізичні напади на адвокатів, примусове отримання зізнань і тривале досудове тримання під вартою як засіб здійснення тиску.

На території самопроголошеної «Донецької народної республіки» та самопроголошеної «Луганської народної республіки» на людей поширюється дія рішень і структур відправлення правосуддя, запроваджених у порушення Мінських домовленостей і Конституції України.

У доповіді наведено огляд вкрай обмеженого громадянського простору на території, що контролюється самопроголошеною «Донецькою народною республікою» та самопроголошеною «Луганською народною республікою». За наявною інформацією, не проводилися жодні публічні заходи, крім тих, що ініціювалися «владою»; євангелічні християнські напрями були визнані екстремістськими організаціями; журналіст, затриманий у червні 2017 року, залишається позбавленим волі «міністерством державної безпеки» самопроголошеної «Донецької народної республіки». У доповіді ще раз підкреслено необхідність забезпечити міжнародним спостерігачам регулярний, безперешкодний і конфіденційний доступ до осіб, яких тримають під вартою, що є однією з невід'ємних гарантій їхнього захисту.

Враховуючи збереження обмежень на діяльність Управління ООН з прав людини з боку самопроголошеної «Донецької народної республіки» та самопроголошеної «Луганської народної республіки», твердження про порушення прав людини у районах, які контролюються ними, наразі документуються у віддаленому режимі до поновлення вищезгаданої діяльності.

У доповіді вітається певний прогрес у розслідуванні одного інциденту, який трапився під час протестів на Майдані у 2014 році. Снайпер Внутрішніх військ, підозрюваний у тому, що він стріляв у протестувальника 20 лютого 2014 року в Києві, був ідентифікований; йому оголошено про підозру у вбивстві. Разом із тим, у доповіді наголошено, що жодна особа не притягнута до відповідальності за будь-який з актів насильства, що призвели до загибелі 48 людей 2 травня 2014 року в Одесі.

Як підкреслено у доповіді, напади на працівників засобів масової інформації, активістів громадянського суспільства і осіб, які представляють альтернативні соціальні чи політичні погляди, стали дедалі більш зухвалими та відкритими. Такі напади живлять нетерпимість і дискримінацію, мають намір придушити свободу слова і створюють небезпеку підривання верховенства права, що є особливо важливим у контексті наступних виборів. Упродовж звітного періоду Моніторингова місія ООН з прав людини

в Україні задокументувала 59 порушень прав людини щодо свободи думки та вираження поглядів, свободи мирних зібрань і об'єднань, свободи релігії або переконань, а також права на захист від дискримінації та права на рівний захист законом. Це на 31 відсоток більше, ніж кількість задокументованих нападів у попередньому звітному періоді. Особливе занепокоєння викликає стійка відсутність відповідальності у цих випадках, резюмується у доповіді.

Що стосується прогресу в розробленні законодавства, в якому викладено нову державну мовну політику, автори доповіді закликають переглянути його, щоб забезпечити справедливий баланс між збереженням державної мови як інструмента єднання суспільства та захистом прав меншин.

Серйозне занепокоєння продовжує викликати ситуація з правами людини у Криму, де Російська Федерація продовжила застосовувати свої закони до мешканців півострова, нехтуючи своїми зобов'язаннями окупаційної держави. У доповіді зазначено, що за звітний період було задокументовано 44 порушення, зокрема необґрунтовані обмеження свободи думки та вираження поглядів, свободи об'єднання, свободи пересування, порушення права зберігати свою ідентичність, культуру та традиції, і порушення майнових прав. Кримські татари, як і раніше, стають жертвами порушень непропорційно часто. Щонайменше п'ятеро мешканців Криму, всі – кримські татари, були засуджені за обвинуваченнями, пов'язаними з екстремізмом, за наявність у них матеріалів або за розміщення у соціальних мережах інформації, що вважається «екстремістськими» або «терористичними». Ці порушення були задокументовані шляхом моніторингу у віддаленому режимі, тому що Російська Федерація, як окупаційна держава у Криму, не надала Управлінню ООН з прав людини доступ на півострів згідно з відповідними резолюціями Генеральної Асамблеї ООН****.

Акцентуючи увагу на зобов'язаннях в сфері прав людини Уряду України, усіх сторін, які беруть участь у бойових діях на сході, та Російської Федерації, доповідь завершується пакетом рекомендацій.

* Це свідчить про збільшення порівняно з кількістю порушень, задокументованих упродовж попереднього звітного періоду. За період із 16 травня до 15 серпня 2018 року Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні задокументувала 162 порушення.

** За період із 1 січня до 15 листопада 2018 року Управлінням ООН з прав людини зафіксовано 267 жертв серед цивільного населення у зв'язку з конфліктом (53 загиблих і 214 поранених), що на 51,8 відсотка менше порівняно з аналогічним періодом 2017 року, коли було зафіксовано 554 жертви серед цивільного населення (108 загиблих і 446 поранених).

*** За весь період конфлікту, з 14 квітня 2014 року до 15 листопада 2018 року, Управління ООН з прав людини зафіксувало 3020 жертв серед цивільного населення (1791 чоловік, 1045 жінок, 98 хлопчиків, 49 дівчаток і 37 дорослих, чия стать невідома). З урахуванням 298 загиблих під час авіакатастрофи рейсу МН17 «Малайзійських авіаліній» 17 липня 2014 року, загальна кількість цивільних осіб, загиблих через конфлікт, становить щонайменше 3318. За оцінками, загальна кількість поранених цивільних осіб становить від 7000 до 9000 осіб.

**** Резолюція 68/262 Генеральної Асамблеї ООН, що підтверджує територіальну цілісність України, резолюція 71/205 Генеральної Асамблеї, яка визнає Крим територією України, тимчасово окувану Російською Федерацією та резолюція 72/190, де Генеральна Асамблея наполегливо закликає Російську Федерацію дотриматися своїх зобов'язань як окупаційної держави у Криму.

КІНЕЦЬ

Повний текст доповіді **англійською мовою** доступний за посиланням:

https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/24thReportUkraineAugust_November2018_EN.pdf

Українською мовою:

https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/24thReportUkraineAugust_November2018_UKRANI_AN.pdf

Російською мовою:

https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/24thReportUkraineAugust_November2018_RU.pdf

За додатковою інформацією та з медіа-запитами звертайтеся, будь ласка, до Ірини Яковлевої за тел. +380503868069 або електронною поштою iyakovlieva@ohchr.org

Відмітьте та поділіться

Twitter: [@UNHumanRights](https://twitter.com/UNHumanRights)

Facebook: <https://www.facebook.com/UNHumanRightsMonitoringMission.Ukraine>